

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Sect. IV. Semi-Pelagianos non agnoviſe necessitatem [et]c. probatur ex
Augustini argumentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

DE PROPOSITIONE IV. 781

Procul dubio quod infirmis negavit, sanis ac stantibus non impertiit. Non valet consecutio ab Augustino gratiam utriusque statū apprimē edocto, ad Augustinum adhuc errantem. Quid de statu naturæ integræ, quid de lapsæ senserit, jam doctior factus expressit. Quid Adamo, & Angelis errabundus vel cogitaverit, nullis indiciis consignavit.

SECTIO IV.

Semi-Pelagianos non agnoscisse necessitatem interioris gratiæ ad initium fidei probatur ex Argumentis S. Augustini contra eosdem adductis.

Quod inimicis Gratiae Dei ingratissimis Augustinus & Ecclesia Catholica semper objecit: *Gratiam Dei* (juxta illos) secundum merita nostra dari, ut potè quod ex eorum errore profluat: Id quoque Augustinus Semi-Pelagianis initium fidei à nobis esse asseverantibus intorfit: *Quid est ingratius, quam negare ipsam gratiam Dei dicendo, eam secundum merita nostra dari?* Quod in Pelagianis fides Catholica exhorruit, quoī ipsi Pelagio Capitale crimen objecit, quod ipse Pelagius, De Bono Persev. c. 21. non quidem amore veritatis, sed tamen suæ damnationis timore damnavit. *Quisquis autem dicere gratiam Dei secundum merita nostra dari, sicut Catholicus fidelis exhorret, nec ipsam fidem subtrahat Dei gratiæ, quā misericordiam Dei consecutus est, ut fidelis esset.*

Et l. de Prædestinatione Sanctorum: *Videte si aliud agitur istò modō, nisi ut gracia Dei secundum merita nostra datur quolibet modo, ac sic gracia jam non sit cap. 2. gratia. Redditur namque hoc pacto debita, non donatur*

382 LIBER QUINTUS

tur gratis: debetur enim credentibus ut à Domino fides debita augeatur, & sit merces fidei cæptæ fides aucta. Nec attenditur cum hoc dicitur, non secundum gratiam, sed secundum DEBITUM ISTAM MERCEDEM credentibus imputari. Rationem præmisserat: *Quis enim dicat eum qui jam cœpit credere ab illo in quem credidit NIHIL MERERI?* Ut jam merenti cetera dicantur addit RETRIBUTIONE DIVINA, ac per hoc gratiam Dei secundum meritæ nostra dari, quod objectum sibi Pelagius, ne damnaretur, ipse dannavit.

Lubet hoc contrà Jansenium Argumentum formare: Illud Gratiam Dei secundum meritæ nostra dari hæreticum assertum Semi-Pelagianis improperatum est ab Augustino, sic ut olim Pelagio, vel non: id ire inficias vetant omnia contra Semi-Pelagianos ab Augustino jam jam vehementer intorta & inculcata. Si ita; ergo Semi-Pelagiani docebant merita à solis arbitrii viribus promanare, adeòque naturali fidei initio fidei incrementum obtinéri, sic ut fides aucta esset merces fidei cæptæ, sed naturalis sine administratore interioris gratiæ elicitæ. Si namque ad initium fidei gratiam illam necessariam admississent, potuissent se ab illo Pelagianò effatò facile vindicare, respondendo se à Pelagio longè dissidere, eò quod ille gratiam omnem bonæ voluntati necessariam negaret, ac soli libero arbitrio merita gratiæ attribueret; Semi-Pelagiani autem assevererent per naturam Dei adjutoriò munimtam fieri, ut fides inciperet & cæpta incrementum mereretur. Adderent quoque Semi-Pelagiani non esse pelagianum, mercedem tribuère operibus partim à natura partim à divino adjutoriò profectis, cum ipsem Augustinus dertissime de beatitate stantium Angelorum pronuntiet: *Facta est merces meriti.* Et de Adamo

*L. de Correp.
& Grat. e. II.*

fi

DE PROPOSITIONE IV. 383

si perseverare voluisse: *Cujus meritum fuisse si permanere voluisse.* Existimat namque Jansenius Semi-Pelagianos gratiam Adamæ similem ad initium fidei necessariam postulasse.

Poterant itaque, hōc positō, Semi-Pelagiani Augustini tela confringere armis propriis. Poterant quoque à Pelagiani erroris invidia se liberare dicendo: non aliud nos meritum agnoscimus in fide nostrâ initiali, vel in oratione, quā medicum invocamus, quam tu Augustine in Angelis admisisti. Si enim illi cum gratia potuerint beatitudinem pleniorē emerēri, quidni nos majorem gratiam, *ut fidei cœptæ merces sit fides aucta?* Ne mirere ergo, quod dicamus meritō credulitatis alia dona pietatis, continentiæ, patientiæ, &c. quæ inter fidem & perseverantiam media sunt, sine periculō incidendi in illud damnatissimum, *Gratiam Dei secundum merita nostra dari*, nos promerēri, sed non sine gratiâ eaque internâ; atque sic nos à Pelagianis discriminamus, qui solâ naturâ duce, exceptō præconiō veritatis, hominem *credere, petere, & querere* Deum posse dilirârunt.

Alterum argumentum suppeditat Augustinus, dum Semi-Pelagianos ab insufficientiâ bonarum cogitationum impedit sic arguendo: minus est præcogitare quam credere; sed cogitare non sumus idonei ex nobis; ergo multò minus credere. Nam si internam gratiam admisissent, bonam cogitationem, quæ bonam voluntatem præire solet, non dixissent esse quasi ex nobis, ut potè divinô juvamine fultis.

Tertium ex eō petitur, quod Augustinus omnem rationem meriti subinoveat ab illa initiali Semi-Pelagianorum fide, seu voluntate credendi, quam proindè supponit esse merè naturalem in sensu eorum; eosque impugnet sicut Pelagianos

384 LIBER QUINTUS

gianos. Sicut enim contrà Julianum dixit :

L.1. op. post Quâ gratiâ homo ille (Christus) ab initio factus
cap. 138. est bonus , eâdem gratiâ homines , qui sunt membra

eius , ex malis fiunt boni : Itâ Semi-Pelagianis ob-

De Præfet. jicit : eâ gratiâ sit ab initio fidei suâ quicumque
cap. 15. Christianus , quâ gratiâ homo ille ab initio suo factus

est Christus . Quod repetit lib. de dono persev. cap.

24. Cui argumento id etiam suffragatur , quod
Semi-Pelagiani à sua initiali fide & voluntate
credendi , itemque desiderio salutis ac sanitatis
rationem meriti semper studeant amoliri , ut Pe-
lagianæ huius suspicionem declinent . Quod face-
re non tenebantur , si interioris gratiæ necessita-
tem ad initia ista bonarum voluntatum admitte-
rent , eò quod tum poterant ab inflatoribus li-
beri arbitrii utcumque sese discernere , sicut dis-
creverat se Augustinus per adjutorium sine quo
non , quod tribuit naturæ sanæ ac stanti .

Quartum ex eô , quod Vitalem Carthaginem-
sem quem à Semi-Pelagianô errore revocare co-
natur , & à damnatô Pelagii dogmate non dissimilare declarat . Vitalis sententiam primò refert
Ep. 107. Atquè imprimis exponentem illud A-
postoli : Deus operatur in vobis velle , per legem
suam , per Scripturas suas Deum operari ut velimus ,
sed eis consentire vel non consentire nostrum est , ut
velimus , stat . Item : Operatur quippe ille , quantum in
ipso est ut velimus , cum nobis nota fiunt ejus elo-
quia : sed si eis acquiescere nolumus , nos , ut opera-
tio ejus nihil in nobis proficit , efficimus . Et illud
Psalmi sic interpretetur : a DOMINO GRESSUS HO-
MINIS DIRIGUNTUR , si enim lateret cum Doctrina
Dei , non dirigerentur gressus ejus , quibus directis
vellet viam Dei . , Ac per hoc tantum putas à Domino
gressus hominis dirigî ad eligendam viam Dei , quia
sine Doctrina Dei non potest ei innescere veritas ,
cui propriâ voluntate consentiat , inquit Augustini
Vitali .

DE PROPOSITIONE IV. 385

Vitali. Cui si consentit , inquis, quod in ejus libero arbitrio constitutum est, rectè utique dicuntur ab illo dirigi gressus ejus, ut viam ejus velit , cuius doctrinam suastione praecedente , subsequente consensione sectatur, quod libertate naturali si vult, facit, si non vult, non facit , pro eō quod fecerit , præmium vel supplicium receptarus. Quid ad hæc Augustinus?

Hæc est illa Pelagianorum mala, malè diffamata meritòque reprobata , & ab ipso etiam Pelagio timente in Orientalium Episcoporum judicio damnata sententia , quā dicunt, Gratiam Dei non ad singulos actus dari, sed in libero arbitrio esse, vel in lege atque doctrinā : Et usquæ adeò , Frater, erimus graves corde , ut de Dei gratiā, imò adversus gratiam Dei eam Pelagianam sententiam teneamus, quam pectori quidem fictō , sed tamen Catholicos judices timens Pelagius ipse damnavit? . . . Quomodo dicitur gratia Dei in natura esse liberi arbitrii vel in lege atque doctrinā , cum & illam sententiam Pelagius ipse damnaverit, procul dubio confitens gratiam Dei ad singulos actus dari , eis utique , quilibet arbitrii utuntur? . . . Quomodo, ut detur gratia divina , voluntas meretur humana , si eis quibus datur , gratuitā misericordia datur , ut vera sit gratia?

Hic præoccupatur argumentum Jansenij l. 8. de heresi Pelag. c. 9. Semi-Pelagianos ab errore Pelagiano vindicantis eō quod Augustinus non ut extraneos, sed ut Fratres eos conveniat. Vitalem namque Augustinus Pelagianismi manifestè insimulat, tamen & dicit: Frater. Semi-Pelagianos verò alios à Pelagiano errore non eximit l. de dono Persev. c. 24. dum ait: Oremus dilectissimi , oremus , ut Deus gratiæ det etiam inimicis nostris , maximèque Fratribus & dilectoribus nostris intelligere & confiteri post ingentem & ineffabilem ruinam , quā in uno omnes cecidimus , neminem nisi gratiā Dei liberari;

B b

berari;

386 LIBERT QUINTUS

berari, eamque non secundum merita accipientium tamquam debitam reddi, sed tamquam veram gratiam nullis præcedentibus meritis gratis dari.

Quid erat orandum pro illis qui sine gratiâ neminem credere posse credebant, ut vult Jansenius? Aut quomodo orandum ut intelligerent gratiam non secundum merita nostra dari, si existimassent gratiam ad initium fidei gratis dari? Vel si cum Pelagio non sentiebant naturam ante-ire gratiam, & per naturalem credendi voluntatem desideriumque fidei incrementum emerêri? Quæ comparatio admittentium necessitatem interioris gratiæ cum iniciatoribus seu Pelagianis potuit hanc invidiæ notam Semi-Pelagianis adlinere?

Nec obstat quod Aug. lib. de dono Perser. c. 17. dicat: Nequè enim Pelagiani sunt: Et Nobiscum Pelagianum demulantur errorem. Quià significat eos per omnia illis non esse componendos, eò quod imprimis peccatum originale agnoscerent, item nobiscum prædicarent dona Dei esse sapientiam, continentiam, patientiam &c. Nam inter initium fidei & perfectionem perseverantiæ media sunt ista, quibüs rectè vivitur, quæ ipsi etiam donari nobis à Deo si de impetrante consentiunt, inquit Aug. c. 21.

Interim de illorum errore scribit ad Augustinum S. Prosper: Intelligent per venturum ad sectionem, quod habuerint perseverantem tumorem.

Iustit Jansenius: Quamvis adversus Augustini Doctrinam luctarentur, eamque præcedentibus heresi Pelag. Patribus, & Ecclesiastico sensui contrariam esse sentirent, sola tamen Pontificis Celestini declaratione compressi sunt. Hinc est quod quamvis Prospere vulnus ad sectionem per venturum minaretur, si habuerint perseverantem tumorem, Massilienses tamen per nullam Ecclesiæ Sanctionem à fraternâ Societate divisiti fuerint, cum teste Prospere, adhuc sub Sixto Papa in Ecclesiasticâ communione persisterent. Ref-

DE PROPOSITIONE IV. 387

Respondeo id nîl referre , quia Ecclesiastica disciplina aliquandò substringitur & paulisper dormire permittitur , dum multitudo & errantium & peccantium obviat , & aliâ viâ spes resipiscientiæ affulget , nimirum per Scripta Doctorum & hortamenta Sanctorum , ut ipse Augustinus observat , & docet Aurelium Carthaginensem . Præterea oportebat tantorum judices errantium virorum plenius informari priusquam damnarent : & à Communione removerent . Sed quia Celestini fecimus mentionem , ex illo etiam , quæ fuerint in Semi-Pelagianis ab eo correcta dispiciamus , ut errorem ipsum penitus assequamur .

S E C T I O V.

*Semi-Pelagianorum error negantium
interioris Gratiae necessitatem ex
Celestini Papæ rescripto refulget.*

Sanctus Celestinus Papa in Epistola ad Episcopos Galliæ non modò comprimit temeritatem Augustini Doctrinam criminantium , sed insuper eorum ingenium erroresque oculis objectat , quos cupit juxta Prædecessorum contrà Pelagianos sancita correctos . Nonnulli , inquit , qui Catholico nomine gloriantur , in damnatis autem Hæreticorum sensibus seu pravitate sive imperitiâ demorantes piissimis disputatoribus obviare presumunt . Ut autem ab errore resipiscant , indiculum Sanctionum contrà Pelagianum virus summittit . Quod utique non faceret , si à Pelagianorum semitis deviarent admittendo necessitatem gratiæ interioris ad initium fidei ac bonæ voluntatis , quam illi contentiosissimè ac perti-

B b 2

na-